

Jaarverslag Stichting Farmaceutisch Erfgoed 2021

In 2021 heeft het bestuur vier keer vergaderd. De Covid-19-pandemie was nog steeds niet voorbij waardoor de vergaderingen via MS Teams hebben plaatsgevonden op de volgende dagen:

- 11 maart 2021
- 17 juni 2021
- 29 september 2021
- 15 december 2021

Samenstelling bestuur:

- Toine Pieters (voorzitter)
- Jard Baljet (secretaris)
- Peter Wittop Koning (penningmeester)
- Nathalie Beijersbergen
- Henkuurma
- Wim Rakhorst
- Laurien Rook
- Liesbeth Muller
- Chris Heerkens

Tijdens dit bestuursjaar hebben zich geen wijzigingen in het bestuur voorgedaan. Per 31 december 2021 liep de 2^e termijn van Jard Baljet af en heeft hij het bestuur verlaten. Laurien Rook zal hem opvolgen als secretaris.

Het jaar 2021

Het jaar kenmerkt zich door werkzaamheden achter de schermen aan de online tentoonstellingen van het virtuele Nationale Farmaceutisch Museum (NFM), de aanvullingen op de collectie op Urk en de realisatie van een online archiefsysteem op de website www.stichtingfarmaceutischerfgoed.nl. Ondanks de beperkingen veroorzaakt door het corona virus konden toch veel plannen worden gerealiseerd.

Bestuurlijke zaken

- Er is een nieuw [5-jaren beleidsplan](#) voor de periode 2021-2026 is vastgesteld.
- De website van de SFE wordt regelmatig geüpdatet, verbeterd en voorzien van nieuwe informatie. Toegevoegd zijn nu onder de kop “publikaties” recensies van boeken en tijdschriften.
- Het bestuur heeft besloten om niet het programma Atlantis, maar een open database als basis te nemen voor de registratie van onze fysieke collectie en deze openbaar raadpleegbaar te maken. Deze database is gekoppeld aan de website en wordt voortdurend aangevuld. Er is een onderscheid gemaakt tussen objecten, boeken en documenten. Ook is er een begin gemaakt met de registratie van de collectie Grendel. De database groeit gestaag dankzij de input van onze vrijwilligers op Urk. De collectie op Urk is te raadplegen via [deze link](#).
- De Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR), welke voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen en stichtingen te verbeteren, is ook van toepassing op de SFE. Het bestuur is in 2021 gestart met een inventarisatie van de impact van de WBTR op de stichting.

- Het bestuur van de SFE heeft zich, met succes, ingezet om de OPG collectie met farmaceutisch erfgoed uit de opslag in containers te krijgen. Eind 2021 is een deel van de collecties van Fons van Oppenraaij en D.A. Wittop Koning (die onderdeel uitmaakten van de OPG collectie) geveild door veilinghuis de Eland & de Zon. Een niet verkocht deel van de collectie is tegen opkopersprijs door de SFE gekocht, en daarmee veiliggesteld.

Het Nationaal Farmaceutisch Museum

- Vanwege een nieuwe baan is Peter van den Hooff niet meer inzetbaar voor de ontwikkeling van ons NFM. Voor de nieuwe tentoonstelling over geneesmiddeladvertenties is samengewerkt met Rimke van der Bij.
- De online tentoonstelling 'Geneesmiddel in Beeld' is live gegaan met dank aan Henk Buurma, Frans van Dam, Annemieke Horikx en Laurien Rook. Er is veel aandacht geweest voor deze tentoonstelling in de media en op wachtkamerschermpjes in diverse apotheken. De livegang leverde de volgende media-aandacht en publicaties op:
 - o [Volkskrant](#), Koop die pil! Oude reclames voor geneesmiddelen, 9 april 2021;
 - o [KNMP](#), Nationaal Farmaceutisch Museum uitgebreid met tentoonstelling over geneesmiddelreclames, 13 april 2021;
 - o [Pharmaceutisch Weekblad](#), Digitale expositie over 200 jaar geneesmiddelreclames, 9 april 2021;
 - o [Medisch Contact](#), Geneesmiddel in beeld, 20 april 2021.
- Er is een begin gemaakt om het NFM ook een Engelstalige versie te geven.

Financiën

- De jaarrekening 2020 is goedgekeurd en aan de publicatieverplichtingen t.b.v. de ANBI-status is voldaan.
- De Stichting VNA heeft zich als sponsor gedurende 3 jaar verbonden aan de SFE.

Activiteiten

- De werkzaamheden in het depot op Urk zijn - voor zover dat met de geldende corona maatregelen mogelijk was - doorgegaan. De werkzaamheden behelsden vooral de inventarisatie van boeken en documenten en het ordenen van nieuwe aanwinsten in onze collectie. Inmiddels zijn 2700 boeken en dissertaties gearhiveerd.
- In samenwerking met de KNMP heeft de SFE een bijeenkomst georganiseerd op zaterdag 25 september 2021 over het actuele onderwerp vaccinaties. 'Vaccinatie in perspectief' was een hybride bijeenkomst waarbij zo'n 40 mensen aanwezig waren en online 50 mensen. Prof. Toine Pieters, Wim Rakhorst, Prof. Roel Coutinho, Prof. Frans Meijman, Jaap Dik en Aris Prins gaven allen hun visie op dit interessante onderwerp. De presentaties zijn te vinden op <https://www.stichtingfarmaceutischerfgoed.nl/nieuws/2021/09/vaccinatie-eeuwenoud-ingrijpend>
- De Farmaceutisch Historische Dag heeft geen doorgang kunnen vinden vanwege het oplevende Covid-19 virus. Het onderwerp "Relatie huisarts apotheker" komt volgend jaar terug.

Nieuwe aanwinsten

Regelmatig weet men de Stichting te vinden waar het gaat om schenking van boeken en "realia". Bijzondere aanwinsten in het jaar 2021 zijn o.a.:

- Een Triginta poedervouwmachine;
- Een mini-apotheek;
- Balans van Julian Becker, Delft van een voormalig apotheekhoudend huisarts uit Eelde
- Diverse apothekerspotten uit de vroegere OPG collectie.

Communicatie

- In 2021 is er in totaal zeven keer een digitale nieuwsbrief verzonden. De nieuwsbrief gaat naar zo'n 380 abonnees, waarvan ongeveer 2/3 de nieuwsbrief ook opent.
- Via Facebook wordt contact onderhouden en gelegd met een breed publiek, met name de groep apothekersassistenten. Evenementen, nieuws, nieuwsbrieven en korte berichtjes kunnen via Facebook makkelijk met enige regelmaat verspreid worden.
- Zowel Nieuwsbrief als Facebook worden verzorgd door Nathalie Beijersbergen.
- De Stichting krijgt veel vragen vanuit het hele land over apothekers en de farmacie in al haar facetten.

Publicaties:

Pharmaceutisch Weekblad van 9 april 2021 (een special over automatisering) zijn 2 artikelen verschenen over het NFM, de tentoonstellingen "automatisering in de apotheek" en Geneesmiddel in beeld".

Pharmaceutisch Weekblad van 24 december 2021 (een special over apothekersfamilies) een artikel over de families Grendel, Wittop Koning en Baljet.

Pieters, T. (2021) The battle between David and Goliath; Drug making and the Dutch Pharmacist versus the International Pharmaceutical Industry, 1865-2020. *Journal of the History of Pharmacy and Pharmaceuticals*, 63. 1, pp. 40-60.